

MAAKUNTA-
KAAVA

KOHTI KESTÄVÄMPÄÄ YHDYSKUNTARAKENNETTA

UUDENMAAN 2. VAIHEMAAKUNTAKAAVA

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava kattaa 26 kunnan alueen. Metropolimaakuntana Uusimaa on Suomen maakuntien joukossa poikkeuksellinen: Uudellamaalla asuu nyt noin 1,5 miljoonaa ihmistä eli noin 28 prosenttia koko Suomen asukkaista. Varaudumme 430 000 asukkaan ja 250 000 työpaikan lisäykseen vuoteen 2035 mennessä.

Ihmisten ja yritysten ei tarvitse nähdä sitä, että tuossa kulkee kuntaraja. Tärkeää on, että ihmisten arki ja esimerkiksi liikennejärjestelyt sujuvat hyvin.”

Ympäristöministeriön aluesuunnitteluneuvos Ulla Koski

VAIHEKAAVAN TÄRKEIMMÄT RATKAISUT

- toimiva ja kestävä yhdyskuntarakenne
- kilpailukykyä vahvistava liikennejärjestelmä
- kaupan palveluverkko
- maakunnallinen kyläverkko

Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa määritellään maakunnan kasvun suunnat pitkälle tulevaisuuteen. Uudenmaan tuleva kasvu ohjataan keskuksiin, ratojen varsille ja rannikon myötäisesti, joissa

kaikissa joukkoliikenne on avainasemassa. Nykyistä yhdyskuntarakennetta tiivistetään ja täydennetään.

Kaava uudistaa, täydentää ja tarkistaa voimassa olevia Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakuntakaavoja. Sen tähtäin on yli 20 vuoden päässä, jolloin asukkaita ennakoidaan olevan 430 000 nykyistä enemmän.

Vaihekaavan mukaiset viranomaispäätökset ovat mahdollisia vasta ympäristöministeriön vahvistamispäätöksen jälkeen. Tätä ennenkin kuntien on hyvä ottaa huomioon kaavan periaatteet kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa.

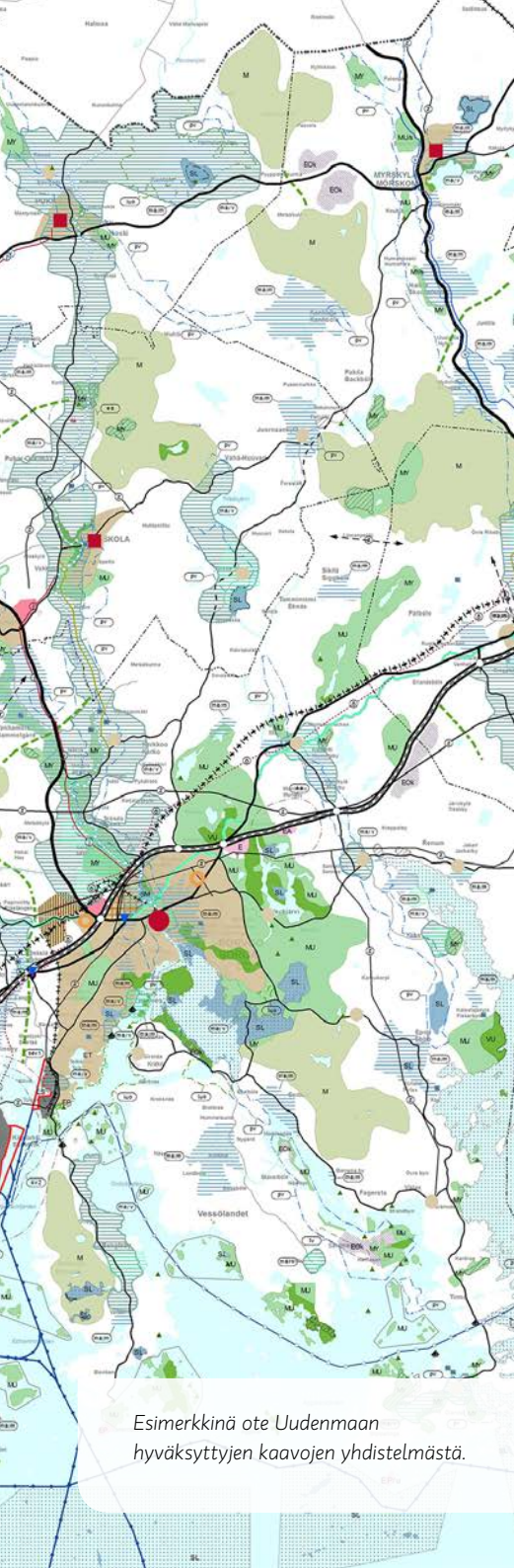

ISOT ASIAT SAMALLE KARTALLE

Kaava konkretisoituu karttana, jonka merkinnöillä ja määräyksillä ohjataan maakunnan tulevaa maankäyttöä ja kuntien kaavoitusta.

Maakuntakaavan perusteluksi ja ymmärrettävyyden parantamiseksi on laadittu kaavaselostus. Selostuksessa esitetään kaavan tavoitteet, vaikutukset sekä muut kaavan tulkinnan ja toteuttamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

Vahvistettavaan kaava-aineistoon kuuluvat kartta sekä merkinnät ja määräykset. Kaavan viralliset asiakirjat löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta:
www.uudenmaanliitto.fi/2vaihemmaakuntakaava.

Onhan se selvityksineen melkoinen paketti toisaalta tehtäväksi ja toisaalta luettavaksi ja tutustuttavaksi.

Haastava oli myös aikataulu, lisäksi Itä-Uudenmaan ja Uudenmaan liitto yhdistyivät kaavaprosessin kuluessa.”

Nurmijärven yleiskaavapäällikkö Anita Pihala

Jos maakuntakaava onkin kompromissi, niin juuri se tekee siitä vaikuttavamman. Mikäli kaava olisi vain ylhäältä saneltu kuntia kuulematta, niin varmasti alkaisi kaavakapina. Ainakin meillä poliitikot ovat olleet ihanan aktiivisia ja kiinnostuneita maakuntakaavasta.”

Vihdin kaavoituspäällikkö Suvi Lehtoranta

Esimerkkinä ote Uudenmaan hyväksytyjen kaavojen yhdistelmästä.

EHEYTYVÄ YHDYSKUNTARAKENNE

Uudenmaan kasvu on suunnattu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisälle, kiinteästi sen jatkumoksi tai helminauhayhdyskunniksi raide- ja joukkoliikenteen varaan.

Eheyttäminen tarkoittaa kasvun ohjaamista taajamiin, keskuksiin, ratojen varsille sekä rannikon myötäisesti joukkoliikenteeseen tukeutuen.

Kaavassa piirtyvät aluerakenteen suuret linjat. Kasvuun nähden turhan laajoja, voimassa olevien maakuntakaavojen aluevaruksia on supistettu. Reserviin on siirretty alueita, jotka voidaan ottaa käyttöön suunnittelukauden loppupuolella.

Aiemmin laadittuja kaavoja on tarkasteltu uudelleen aluerakenteen ja sitä tukevan liikennejärjestelmän sekä kaupan palvelurakenteen osalta.

Maakuntakaavaratkaisu ei ole aina kunnan tahdon mukainen. Kunta ei voi laatia yleiskaavoja ja asemakaavojakaan aina tahtomansa sisältöiseksi, vaan lainsäädännössä esitetyt kaavan sisältövaatimukset ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tuovat omat vaateensa kaavaratkaisun sisältöön. Maakuntakaavan sisältöön vaikuttaa yksittäisen kunnan näkemyksen lisäksi seudullinen näkökulma.”

Nurmijärven yleiskaavapäällikkö Anita Pihala

Maakuntakaava on hyvä dokumentti, joka kuvaa yhteistä tahtotilaa maankäytöstä ja liikenneverkosta tulevaisuudessa.”

Liikenneviraston suunnittelujohtaja Mervi Karhula

”

*Keskustelu
on ollut
paikoin hyvin
tunnepitoista.*

*On ollut huolta
kylien kuihtumisesta ja
palvelujen säilymisestä.
Maakuntakaavalla kyliä ei
kuitenkaan pyyhitä kartalta,
vaan kyliä voidaan edelleen
kehittää paikallisesti.”*

*Keravan maankäyttöjohtaja
Merja Vikman-Kanerva, joka toimi
Uudenmaan liiton kaavoituspäällikkönä
31.3.2012 saakka*

VIREÄSTI ELÄVÄT KYLÄT

Historiallinen ja elävä kyläverkko on olennainen osa Uttamaata. Maakuntakaavassa hajarakentamista ohjataan maakunnallisesti merkittäviksi luokiteltuihin kyliin. Näin saadaan tehokkaammin hyödynnettyä olemassa olevia rakenteita ja säilytettyä peltoja ja metsiä eheämpinä kokonaisuuksina.

SAAVUTETTAVUUTTA JA KILPAILUKYKYÄ

Uudet merkittävät taajama- ja työpaikka-alueet sijoittuvat nykyisen Pääradan sekä rakenteilla olevan Kehäradan asema-seuduille ja laajentuvan metroverkon vyöhykkeelle.

Saavutettavuutta on parannettu uusilla ratavarauksilla itään ja länteen. Helsingistä Pietarin suuntaan on linjattu rata lentoaseman terminaalin kautta Keravalle ja sieltä edelleen Sipoon Nikkilän pohjoispuolitse Porvooseen.

Toinen merkittävä uusi nopea raidevaraus myötäilee E18-moottoritietä Espoosta Lohjan ja Salon kautta Turun suuntaan. Molemmat radat tulevat toteutuessaan hyödyttämään koko Suomea.

Lähijunien kaupunkiratalenkki Pisara on edennyt jo suunnitteluvaiheeseen. Kaavassa on lisäksi osoitettu pitkällä aikavälillä liikenneyhteyden kehittämisen tarve Helsingin ja Tallinnan välille.

KAUPAN PALVELUVERKKKO

Kauppa ohjataan ensisijaisesti keskusta-alueille. Tavoitteena on, että kauppamatkat pystyy kulkemaan joukkoliikennettä käyttäen sekä kävellen ja pyöräillen.

Keskustojen ulkopuolelle voi sijoittaa sellaista seudullista kauppaa, joka

ei kilpaile keskustakaupan kanssa. Tällaisia tilaa vieviä kauppoja ovat muun muassa auto-, huonekalu- ja rautakaupat.

Kaavan ratkaisulla lisätään palvelujen saavutettavuutta ja keskustojen elävyyttä.

Kaavaehdotus
perustuu
huolelliseen työhön
ja mahdollisimman
tarkkoihin laskelmiin.

Keväällä 2011 muuttuneen
maankäyttö- ja rakennuslain
mukaan vähittäiskauppa piti
mitoittaa kaavassa varsin tarkkaan.
Uudenmaan maakuntakaava
on ensimmäisiä, joissa kaupan
muuttuneet säännökset on
huomioitu.”

Uudenmaan liiton maakuntainsinööri Sanna Jylhä

LAAJAN YHTEISTYÖN TULOS

Uudenmaan maakuntakaavan valmistelussa oli mukana ennätysellisen laaja joukko ihmisiä. Valmisteluvaiheessa yhteisen suunnitelman luomiseen osallistui kuntien virkamiehiä sekä kuntapoliitikoita, viranomaisia, järjestöjä, yrityksiä ja asukkaita sekä myös tutkijoita ja yliopistoväkeä.

Keväällä 2012 liitto järjesti paneelikeskustelun suorana verkkolähetyksenä. Kaavatyön ja ratkaisujen avaamiseen sekä niistä keskusteluun panostettiin myös muutoin.

Kaavatyö vietiin läpi neljässä vuodessa. Kaava hyväksyttiin Uudenmaan maakuntavaltuustossa 20.3.2013, jonka jälkeen se lähetettiin ympäristöministeriöön vahvistettavaksi.

Maakuntakaavan viralliset asiakirjat sekä Uudellamaalla voimassa olevien kaavojen yhdistelmä löytyvät karttapalvelustamme osoitteesta kartta.uudenmaanliitto.fi/maakuntakaavat.

” Aikataulussa pysyminen oli tärkeää, sillä useammassa kunnassa kuntakaavoitus odottaa uuden vaihemaakuntakaavan voimaantuloa.”

Uudenmaan liiton aluesuunnittelun johtaja
Riitta Murto-Laitinen

Kaavaprosessissa oli runsaasti vuorovaikutusta kuntien ja maakuntakaavan laatijoiden kesken niin suunnittelijaryhmässä kuin eri teemaryhmissä.”

Nurmijärven yleiskaavapäällikkö Anita Pihala

” Sitoutumisessa tärkeää on kuntien ja maakuntaliiton välinen yhteistyö, joka meillä toimii erinomaisesti. Kun poliitikot saavat olla mukana valmistelussa, he tietävät ja tuntevat kaavan sisällön perusteluineen ja ovat valmiimpia sitoutumaan kaavaan kunnan kehitystä suunnitellessaan.”

Vihdin kaavoituspäällikkö Suvi Lehtoranta

” Uudenmaan liitto on onnistunut, keskustelu maakuntakaavasta on ollut hyvin esillä valtakunnallista mediaa myöten.”

Ympäristöministeriön
aluesuunnitteluneuvos Ulla Koski

TOTEUTUSTA JA SEURANTAA

Maakuntakaavojen tavoitteet toteutuvat yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa.

Maakuntakaava on ohjeena kun kunnat laativat alueelleen yleis- ja asemakaavoja, sekä muita maankäyttöön liittyviä suunnitelmia ja ohjelmia. Maakuntakaava vaikuttaa myös muiden viranomaisten alueidenkäyttöä koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon.

Yhteisenä suunnitelmana maakuntakaavan pysyvyys ja sitovuus ovat etuja, joihin luottaen kunnat ja muut toimijat voivat kehittää maankäyttöään pitkäjänteisesti.

Maakuntakaavojen toteutumista edistetään myös hanketoiminnalla. Maakunnan kehittämisen suuret linjat kokoava Uusimaa-ohjelma ja sen toimeenpanosuunnitelma tähtäävät osaltaan maakunnan kannalta tärkeiden hankkeiden toteuttamiseen.

Alati muuttuvassa toimintaympäristössä on myös välttämätöntä seurata systemaattisesti maakuntakaavojen toteutumista. Näin osataan tehdä oikeanlaisia valintoja ja tarvittaessa korjata aikaisemmin tehtyjä ratkaisuja.

UUDENMAANLIITTO.FI KARTTA.UUDENMAANLIITTO.FI

Uudenmaan liitto 2013

Ulkoasu Anni Levonen

Valokuvat Tuula Palaste-Eerola

ISBN 978-952-448-363-6 (pdf)

ISBN 978-952-448-364-3 (nidottu)

Uudenmaan liitto // Nylands förbund // Helsinki-Uusimaa Region

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland

+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

Uudenmaan liitto
Nylands förbund